

2021/2007(INI)

10.9.2021

STANOVISKO

Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova

pro Výbor pro právní záležitosti

k Akčnímu plánu pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU
(2021/2007(INI))

Zpravodajka: Irène Tolleret

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Výbor pro právní záležitosti jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. vítá předložení nového Akčního plánu pro duševní vlastnictví¹ a uznává jeho význam pro zemědělsko-potravinářské odvětví; zdůrazňuje významnou úlohu zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit při ochraně práv duševního vlastnictví a pověsti unijního odvětví potravin a nápojů na jednotném trhu i na mezinárodních trzích; připomíná, že EU chrání přibližně 3 300 produktů jakožto zeměpisná označení a 64 jakožto zaručené tradiční speciality;
2. připomíná, že zeměpisná označení mají velký hospodářský význam a představují přibližně 7 % celkového prodeje a 15,4 % vývozu potravin a nápojů z EU; konstatuje, že hodnota všech těchto výrobků vzrostla na více než 75 miliard EUR, z čehož více než jedna pětina pochází z vývozu mimo EU;
3. zdůrazňuje proto, že je třeba posílit ochranu zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit jakožto práv duševního vlastnictví, a to jak v rámci jednotného trhu, tak celosvětově prostřednictvím dvoustranných a mnohostranných dohod se zeměmi mimo EU; domnívá se, že zeměpisná označení by měla být v právu Unie lépe chráněna před veškerými nekalými obchodními praktikami, a to i pokud se příslušné produkty používají jako složky nebo jako součást prodávané služby; podtrhuje, že je důležité zajistit, aby pověst dotčených zeměpisných označení nebyla oslabována třetími stranami; zdůrazňuje význam této ochrany pro zachování pracovních míst v EU spojených s výrobou a distribucí těchto produktů; zdůrazňuje, že je třeba posílit kontroly původu složek u všech zeměpisných označení, včetně chráněných označení původu (CHOP) a chráněných zeměpisných označení (CHZO); vyjadřuje politování nad tím, že v průběhu probíhajících jednání o modernizaci dohody o přidružení mezi EU a Chile byla zamítnuta výlučná ochrana stěžejních zeměpisných označení EU, zejména v odvětví vína;
4. poukazuje na to, že propagační kampaně posilují důvěru spotřebitelů v klíčové části potravinového řetězce a zvyšují povědomí o kvalitě a původu výrobků; dále poukazuje na to, že tyto kampaně usnadňují ověření autentičnosti kvalitních produktů a nepřímo je chrání před zneužitím a napodobováním; vyzývá Komisi, aby propagační kampaně týkající se zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit posílila při příští revizi příslušných právních předpisů a aby posílila povědomí spotřebitelů v této oblasti, a to i s cílem zvýšit místní spotřebu a podpořit krátké dodavatelské řetězce a zdravé, odolné a udržitelné územně vymezené potravinové systémy;
5. vyzývá Komisi a členské státy, aby přizpůsobily mechanismy zadávání veřejných zakázek s cílem zlepšit přístup ke kvalitním výrobkům, jako jsou výrobky se zeměpisným označením a zaručené tradiční speciality;
6. bere na vědomí nárůst prodeje on-line v průběhu pandemie COVID-19 a velký

¹ Sdělení Komise ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Maximální využití inovačního potenciálu EU: Akční plán pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU“ (COM(2020)0760),

potenciál tohoto trhu pro zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality, zdůrazňuje však, že tento potenciál lze naplnit pouze tehdy, budou-li lépe chráněna práva duševního vlastnictví; poukazuje na to, že ochrana zeměpisných označení by se měla vztahovat na veškeré zboží prodávané on-line a že producenti výrobků se zeměpisným označením by měli mít k dispozici postupy, které by bránily registracím jmen domén prováděným ve zlé víře, jež podkopávají ochranu zeměpisných označení; vyzývá Komisi, aby hrála ústřední roli při on-line ochraně mj. tím, že ji začlení do dvoustranných a mnohostranných obchodních dohod; připomíná, že během diskusí o reformě společné zemědělské politiky Parlament předložil v této oblasti určité návrhy a že Komise souhlasila s tím, že tyto návrhy posoudí; vítá záměr Komise spolupracovat s mezinárodními partnery na ochraně zeměpisných označení na celém světě prostřednictvím mnohostranného Lisabonského registru Světové organizace duševního vlastnictví a posílit svou účast na celosvětových internetových fórech s cílem zajistit, aby byl plně dodržován mezinárodní systém doménových jmen (DNS), pokud se jedná o práva duševního vlastnictví, včetně zeměpisných označení;

7. domnívá se, že otázka přílišné administrativní zátěže výrobců spojená s registrací, změnami a správou specifikace produktů se zeměpisným označením a zaručených tradičních specialit by měla být ústředním bodem budoucích diskusí; připomíná, že postupy pro změnu specifikací produktů se zeměpisným označením byly zjednodušeny a zefektivněny pro víno a zemědělsko-potravinářské produkty v rámci přezkumu reformy společné zemědělské politiky a že tento přístup by měl být v budoucnu posílen;
8. zdůrazňuje, že je třeba posílit úlohu seskupení producentů výrobků se zeměpisným označením; v této souvislosti se domnívá, že rozšíření nástrojů pro řízení nabídky uplatňovaných u sýrů a šunek s CHOP a CHZOP na všechna zemědělská a vinařská odvětví, které bylo přijato v rámci reformy společné zemědělské politiky, je důležitým krokem směřujícím k dosažení tohoto cíle; vyzývá Komisi, aby předložila další návrhy s cílem umožnit seskupením producentů lépe pečovat o pověst a uvádění svých produktů na trh a posílit jejich význam v hodnotovém řetězci;
9. podporuje záměr Komise racionalizovat a harmonizovat pravidla týkající se zeměpisných označení, která jsou v současné době obsažena ve čtyřech unijních nařízeních (tři nařízení navazující na reformu společné zemědělské politiky), přičemž však zdůrazňuje, že je třeba zachovat specifický a současně i soudržný rámec pro vinařské výrobky a lihoviny;
10. bere na vědomí cíl Komise vybízet výrobce produktů se zeměpisným označením, aby uváděli na trh udržitelné produkty s cílem uspokojit poptávku společnosti a očekávání spotřebitelů; zdůrazňuje, že z podnětu Evropského parlamentu byla jako součást reformy společné zemědělské politiky zavedena možnost, aby producenti dobrovolně zahrnuli do specifikací přínos svých produktů k udržitelnému rozvoji; domnívá se, že tato možnost by měla být v budoucích iniciativách Komise dále posílena;
11. zdůrazňuje, že zeměpisná označení jsou především prostředky na ochranu duševního vlastnictví a prokazují autenticitu vyplývající z uvedení původu výrobků; vyzývá k tomu, aby budoucí iniciativy Komise přímo či nepřímo neoslabovaly zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality prostřednictvím opatření, která pro ně mohla být nepříznivá; zdůrazňuje zejména, že je třeba nalézt vyvážené řešení, pokud jde o

výživové označování v souvislosti s budoucími iniciativami v rámci strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“;

12. uznává, že pro splnění požadavků zemědělců a spotřebitelů jsou klíčové pobídky k inovacím v oblasti osiv a odrůd rostlin; zdůrazňuje, že zlepšení v oblasti šlechtění rostlin a zvířat snižují emise skleníkových plynů tím, že zajišťují účinnější a bezpečnější zemědělství;
13. považuje za nezbytné chránit práva duševního vlastnictví způsobem, který podporuje výzkum a inovace, zejména s cílem zavést odolnější zemědělské odrůdy, aby bylo možné čelit změně klimatu, zavést udržitelné a agroekologické zemědělské modely, které budou chránit přírodní zdroje a budou respektovat potenciál nechráněného rozmnožovacího a heterogenního ekologického materiálu, a dosáhnout cílů udržitelného rozvoje a Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že ochrana práv spojených s odrůdami rostlin vyžaduje důkladný a vymahatelný systém ochrany v EU; poukazuje na to, že práva duševního vlastnictví musí rovněž napomáhat zabezpečování potravin a odolnosti a konkurenceschopnosti unijního zemědělsko-potravinářského modelu;
14. připomíná své usnesení ze dne 19. září 2019 o patentovatelnosti rostlin a v podstatě biologických procesů; trvá však na tom, že by práva duševního vlastnictví neměla vést ke snížení rozmanitosti druhů a odrůd a ke ztrátě nezávislosti zemědělců; zdůrazňuje, že součástí systému odrůdových práv Společenství jsou také podmínky a záruky nezávislosti zemědělců, a proto musí zůstat jediným systémem ochrany odrůd rostlin; v této souvislosti poukazuje na deklaráci OSN o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských oblastech,
15. trvá proto na tom, že zemědělci musí zůstat vlastníky svého osiva a rozmnožovacího materiálu v souladu se systémem odrůdových práv stanoveným Mezinárodní unií pro ochranu nových odrůd rostlin (UPOV) a nařízením Rady (ES) č. 2100/94² a musí mít možnost vybírat osivo a přizpůsobovat je místním podmínkám a potřebám; opakuje, že odrůdy rostlin a zvířat, včetně jejich částí a znaků, v podstatě biologických procesů a produktů pocházejících z těchto procesů, nesmějí být v žádném případě patentovatelné, a to v souladu se směrnicí 98/44/ES³ a záměrem unijního normotvůrce, a je i nadále ostražitý, pokud jde o uplatňování této zásady, čímž uznává, že všechny veřejně dostupné rostliny a zvířata představují společné dědictví pro všechny;
16. zdůrazňuje význam systému odrůdových práv Společenství pro zajištění toho, aby šlechtitelé mohli pokračovat ve vývoji nových odrůd pro udržitelnou produkci potravin a zahradnictví, který je přínosem pro šlechtitele, pěstitele, zemědělce, spotřebitele a společnost obecně; vítá začlenění systému odrůdových práv Společenství do Akčního plánu pro duševní vlastnictví s cílem zlepšit ochranu odrůdových práv, a tedy i zajistit účinnost systému do budoucna a jeho řádné uplatňování; zdůrazňuje, že silnou stránkou systému odrůdových práv je vyvážený způsob, kterým chrání práci šlechtitelů a současně prostřednictvím výjimky pro šlechtitele zajišťuje, aby ostatní mohli volně

² Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 o odrůdových právech Společenství, Úř. věst. L 227, 1.9.1994, s. 1.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/44/ES ze dne 6. července 1998 o právní ochraně biotechnologických vynálezů, Úř. věst. L 213, 30.7.1998, s. 13.

používat chráněné odrůdy k vytvoření nových odrůd a jejich uvedení na trh;

17. poukazuje na to, že stávající model duševního vlastnictví v zemědělství doposud funguje dobře; zdůrazňuje, že koexistence patentů s modelem ochrany odrůdových práv se ukázala jako přínosná pro zavádění inovativních zemědělských řešení; vyzývá Komisi a členské státy, aby chránily inovační kapacitu odvětví a obecný zájem způsobem, který zajistí účinný přístup k rozmnožovacímu materiálu rostlin a jeho používání tak, aby nedošlo k narušení postupů zaručujících práva zemědělců a výjimky pro šlechtitele rostlin; připomíná, že systém odrůdových práv zakotvený v Mezinárodní úmluvě na ochranu nových odrůd rostlin (UPOV) a v nařízení Rady (ES) č. 2100/94 neumožňuje držiteli odrůdového práva bránit jiným osobám v použití chráněné odrůdy k dalším šlechtitelským činnostem;
18. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout více úsilí, pokud jde o zvýšení transparentnosti statusu a patentovatelnosti biologického materiálu; poukazuje na to, že šlechtitelé by měli mít odpovídající přístup k informacím o biologickém materiálu, který budou používat při šlechtění rostlin; zdůrazňuje, že Komise by měla zavést nové metody umožňující účinnou konzultaci a výměnu informací; nesouhlasí s jakýmkoli udělováním patentů na živá zvířata;
19. vítá skutečnost, že v rámci Akčního plánu pro duševní vlastnictví hodlá Komise prozkoumat proveditelnost systému ochrany zeměpisných označení pro nezemědělské produkty na úrovni EU; domnívá se, že taková iniciativa by unijním producentům umožnila plně využít příležitosti, které skýtá mezinárodní systém Ženevského aktu pro mezinárodní zápis označení původu a zeměpisných označení, který spravuje Světová organizace duševního vlastnictví;
20. konstatuje, že v rámci konzultací se zúčastněnými stranami ohledně počátečního posouzení dopadu, které provedla Komise s cílem zavést systém ochrany zeměpisných označení nezemědělských produktů, se ukázalo, že tato evropská iniciativa se těší široké podpoře, a byly zdůrazněny potenciální přínosy pro dotčené produkty, pokud jde o mezinárodní obchod, transparentnost a identifikaci původu pro spotřebitele a hospodářský rozvoj malých a středních podniků a venkovských oblastí EU.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	9.9.2021
Výsledek konečného hlasování	+: 37 -: 7 0: 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Alin Mituța, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Claude Gruffat, Petros Kokkalis, Cristina Maestre Martín De Almagro, Joëlle Mélin, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

37	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Joëlle Mélin
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella

7	-
The Left	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Sarah Wiener

1	0
ID	Ivan David

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se